VYRIAUSYBĖS ATSTOVŲ ĮSTAIGOS
VYRIAUSYBĖS ATSTOVAS VILNIAUS IR ALYTAUS APSKRITYSE

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 60, LT-01110 Vilnius, mob. +370 609 54 703, +370 658 42 928, el. p. info@vaistaiga.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 305205389.
Adresas korespondencijai: Gedimino pr. 60, LT-01110 Vilnius, mob. +370 609 54 722, +370 658 42 940, el. p. vilnius@vaistaiga.lt

Trakų rajono savivaldybės tarybai 2026-11-03 Nr. TR1-6(5.1 E)

Kopija
Trakų rajono savivaldybės merui

TEIKIMAS

DĖL TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS 2026 M. RUGPJŪČIO 27 D. SPRENDIMO NR. S1E-106 „DĖL PRITARIMO UŽDAROSIOS AKCINĖS BENDROVĖS „TRAKŲ PASLAUGOS“ REORGANIZAVIMUI“ IR 2026 M. SPALIO 29 D. PRIIMTO SPRENDIMO „DĖL UŽDAROSIOS AKCINĖS BENDROVĖS „TRAKŲ PASLAUGOS“ REORGANIZAVIMO“ PANAIKINIMO

Trakų rajono savivaldybės taryba (toliau – Taryba) 2026 m. spalio 29 d. priėmė sprendimą „Dėl uždarosios akcinės bendrovės „Trakų paslaugos“ reorganizavimo“[1] (toliau – Sprendimas Nr. 2), kurio 1 punktu patvirtino Reorganizavimo sąlygas prie uždarosios akcinės bendrovės „Trakų vandenys“ prijungiant uždarąją akcinę bendrovę „Trakų paslaugos“ (toliau – Reorganizavimo sąlygos), o 2 punktu pavedė Trakų rajono savivaldybės merui (toliau – Meras), įgyvendinant Trakų rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė), kaip vienintelės uždarųjų akcinių bendrovių „Trakų paslaugos“ ir „Trakų vandenys“ akcininkės, teises ir pareigas atlikti visus būtinus teisinius ir organizacinius veiksmus, susijusius su UAB „Trakų paslaugos“ prijungimu prie UAB „Trakų vandenys“, užtikrinant, kad reorganizavimo procedūros būtų įgyvendintos laikantis Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimų.

[1] https://teisineinformacija.lt/trakai/document/82040?version=1

Sprendimas Nr. 2 priimtas atsižvelgiant į Tarybos 2026 m. rugpjūčio 27 d. sprendimą Nr. S1E-106 „Dėl pritarimo uždarosios akcinės bendrovės „Trakų paslaugos“ reorganizavimui“[2] (toliau – Sprendimas Nr. 1) ir skirtas šiam sprendimui įgyvendinti.

Sprendimu Nr. 1 pritarta UAB „Trakų paslaugos“ reorganizavimui (1 punktas), nustatytas reorganizavimo būdas – jungimo, prijungiant UAB „Trakų paslaugos“ prie UAB „Trakų vandenys“ (2.2 papunktis), UAB „Trakų vandenys“ įvardyta kaip reorganizavime dalyvaujanti ir po reorganizavimo veiksianti bendrovė (2.4 ir 2.5 papunkčiai) ir nustatyta, kad ji perims visą UAB „Trakų paslaugos“ turtą, teises ir pareigas (2.6 ir 2.7 papunkčiai).

Taigi Sprendimu Nr. 1 apibrėžtas reorganizavimo turinys ir kryptis, o Sprendimu Nr. 2 patvirtintos Reorganizavimo sąlygos. Abu sprendimai yra neatsiejamai susiję, todėl toliau jie vertinami kartu (toliau – Sprendimai).

Pažymėtina, kad UAB „Trakų vandenys“ yra viešasis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas Trakų rajono savivaldybės viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijoje[3] ir pirmos kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbi įmonė. Tuo tarpu UAB „Trakų paslaugos“ geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veiklos nevykdo: ši bendrovė teikia keleivių vežimo, atliekų tvarkymo, įskaitant žaliavų surinkimą, miestų ir miestelių gatvių ir teritorijų valymo ir kitas paslaugas.[4]

Vyriausybės atstovas Vilniaus ir Alytaus apskrityse (toliau – Vyriausybės atstovas) 2026 m. spalio 19 d. raštu Nr. S1-167-(5.12 Mr) informavo Tarybą ir Merą, kad Sprendimas Nr. 1 prieštarauja Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymui (toliau – GVTNTĮ) ir Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymui (toliau – NSUSOAĮ), ir siūlė inicijuoti Sprendimo Nr. 1 bei su jo įgyvendinimu susijusių sprendimų (mero potvarkių) panaikinimą, taip pat susilaikyti nuo tolesnių su reorganizavimu susijusių veiksmų. Tačiau Taryba priėmė Sprendimą Nr. 2 ir taip perėjo prie reorganizavimo įgyvendinimo. Todėl Vyriausybės atstovas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo (toliau – SAPĮ) 7 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 7 dalimi, 8 straipsnio 4 dalies 1 punktu ir atsižvelgdamas į tai, kad Sprendimas Nr. 2 prieštarauja GVTNTĮ 14 straipsnio 1 dalies bei NSUSOAĮ 7 straipsnio 2 dalies nuostatoms ir dėl to gali pažeisti viešąjį interesą, 2026 m. spalio 29 d. potvarkiu Nr. PV1-1-(5.6E) sustabdė Sprendimo Nr. 2 vykdymą.

---

[2] https://teisineinformacija.lt/trakai/document/81734?version=1
[3] https://teisineinformacija.lt/trakai/document/66768?version=1
[4] https://www.trakai.lt/data/public/uploads/2024/01/istatai-uab-traku-paslaugos-24-01-02.pdf

Geriamojo vandens tiekimas ir nuotekų šalinimas yra viena valstybės reguliuojamų ūkinės veiklos sričių. Pagrindinis teisės aktas, reglamentuojantis geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo valstybinio valdymo ir reguliavimo pagrindus – GVTNTĮ. Šio įstatymo tikslas – nustatyti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo organizavimo ir planavimo bendruosius reikalavimus, užtikrinti nepertraukiamą geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimą.

Be to, vadovaujantis NSUSOAĮ, pagal savo paskirtį ir veiklos pobūdį viešieji geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai turi strateginę reikšmę nacionalinio saugumo interesams ir yra įtraukti į pirmos kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių sąrašą.

Iš aptariamo teisinio reglamentavimo išplaukia išvada, kad geriamojo vandens tiekimas ir nuotekų šalinimas yra viešasis interesas. Ši aplinkybė lemia ginčo santykių išskirtinio teisinio reglamentavimo ypatumus, kuriais nukrypstama nuo bendrųjų teisės normų, o šiuo atveju, ir nuo juridinių asmenų steigimą, reorganizavimą ar pabaigą reglamentuojančių teisės normų, taikymo.

Pažymėtina, kad nei pačiuose Sprendimuose, nei jų aiškinamuosiuose raštuose nėra jokių nuorodų į GVTNTĮ ir NSUSOAĮ nuostatas ar jų taikymo nagrinėjamam reorganizavimui vertinimo. Be to, iš Sprendimo Nr. 2 aiškinamojo rašto turinio matyti, kad sprendimo projekto rengimo metu nebuvo gauta specialistų vertinimų ar išvadų, o galimos neigiamos reorganizavimo pasekmės apsiribojo organizacinėmis ir administracinėmis sąnaudomis, patiriamomis reorganizavimo laikotarpiu.

Taigi priimant Sprendimus nebuvo įvertinti specialiuosiuose įstatymuose - GVTNTĮ ir NSUSOAĮ - nustatyti privalomi reikalavimai ir apribojimai, taikomi tais atvejais, kai reorganizavime dalyvauja viešasis vandens tiekėjas, kuris kartu yra pirmos kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbi įmonė.

Įvertinus Sprendimų turinį ir taikytiną teisinį reguliavimą, darytina išvada, kad Sprendimai prieštarauja imperatyviosioms GVTNTĮ 14 straipsnio 1 dalies ir NSUSOAĮ 7 straipsnio 2 dalies nuostatoms, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau – VSĮ) 4 straipsnio 5 punkte įtvirtintam teisėtumo principui, priimti nesilaikant teisės aktuose imperatyviai nustatytų esminių sprendimų priėmimo procedūrų, o jų įgyvendinimas gali pažeisti viešąjį interesą. Todėl šie Sprendimai turi būti panaikinti.

Šią išvadą lemia žemiau išdėstyti argumentai.

1. GVTNTĮ 14 straipsnio 1 dalyje (aktuali redakcija nuo 2024-01-01) nustatyta: „Savivaldybės taryba paskiria viešąjį vandens tiekėją[5] savivaldybės viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijoje ir jam paveda vykdyti viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą arba su kita (-omis) viename viešojo geriamojo vandens tiekimo regione esančios (-ių) savivaldybės (-ių) taryba (-omis) savivaldybės valdomas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmones reorganizuoja jungimo būdu į regioninį viešąjį vandens tiekėją ir jam paveda šių savivaldybių viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijose vykdyti tik viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų tvarkymą. **Šioje dalyje nurodytos geriamojo vandens tiekimą ir (ar) nuotekų tvarkymą vykdančios įmonės gali būti jungiamos tik su kitomis geriamojo vandens tiekimą ir (ar) nuotekų tvarkymą vykdančiomis įmonėmis.**

Ši GVTNTĮ nuostata suformuluota imperatyviai („gali būti jungiamos tik“), joje nenumatyta išimčių ir savivaldybės tarybai nesuteikta diskrecija nukrypti nuo įstatyme nustatyto reikalavimo. Įstatymų leidėjas aiškiai ir nedviprasmiškai apibrėžė subjektų, su kuriais gali būti jungiamas viešasis vandens tiekėjas, ratą – tai tik kitos geriamojo vandens tiekimą ir (ar) nuotekų tvarkymą vykdančios įmonės.

Sprendimo Nr. 1 2.1 papunktyje nurodyti reorganizavimo tikslai – savivaldybės valdomų bendrovių veiklos organizavimo optimizavimas, racionalesnis savivaldybės turto ir bendrovių išteklių naudojimas, administracinių ir valdymo funkcijų dubliavimosi mažinimas, sąnaudų optimizavimas – yra organizacinio pobūdžio ir negali pateisinti imperatyviųjų GVTNTĮ reikalavimų nesilaikymo.

Kadangi UAB „Trakų paslaugos“ nevykdo geriamojo vandens tiekimo ir (ar) nuotekų tvarkymo veiklos, jos prijungimas prie UAB „Trakų vandenys“ neatitinka GVTNTĮ 14 straipsnio 1 dalyje nustatyto imperatyvaus reikalavimo.

Pažymėtina, kad šios nuostatos negalima aiškinti siaurinamai, teigiant, kad joje nustatytas ribojimas taikomas tik tuo atveju, kai viešasis vandens tiekėjas yra prijungiamas prie kitos įmonės, tačiau netaikomas, kai kita įmonė prijungiama prie viešojo vandens tiekėjo. Tokią išvadą lemia lingvistinis, sisteminis ir teleologinis teisės normų aiškinimas.

Pirma, pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 2.97 straipsnio 2 dalį galimi juridinių asmenų **jungimo būdai yra prijungimas ir sujungimas.** Prijungimas – tai vieno ar daugiau juridinių asmenų prijungimas prie kito juridinio asmens, kuriam pereina visos reorganizuojamo juridinio asmens teisės ir pareigos (CK 2.97 straipsnio 3 dalis). Taigi

[5] 3 str. 54 d. Viešasis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas (toliau – viešasis vandens tiekėjas) – valstybės ar savivaldybės valdoma įmonė, vykdanti viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų tvarkymą.

reorganizuojant prijungimo būdu reorganizavimo procese dalyvauja mažiausiai 2 juridiniai asmenys (tai dvišalis teisinis procesas). Todėl GVTNTĮ 14 straipsnio 1 dalyje vartojama sąvoka „jungiamos“ apima abu reorganizavimo procese dalyvaujančius juridinius asmenis – tiek prijungiamą bendrovę, tiek bendrovę, prie kurios prijungiama kita bendrovė, ir reikalavimas, kad jungiamos įmonės vykdytų tik geriamojo vandens tiekimo ir (ar) nuotekų tvarkymo veiklą, taikomas abiem reorganizavime dalyvaujančioms įmonėms. Kaip jau minėta, UAB „Trakų paslaugos“ šios veiklos nevykdo.

Antra, Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas (toliau – ABĮ) bendrovę, prie kurios prijungiama kita bendrovė, laiko visaverte reorganizavimo dalyve: sprendimą dėl reorganizavimo priima kiekvienos reorganizuojamos ir dalyvaujančios reorganizavime bendrovės visuotiniai akcininkų susirinkimai, išskyrus šiame Įstatyme nustatytas išimtis (ABĮ 62 straipsnio 1 dalis), reorganizavimo sąlygas rengia abiejų bendrovių valdybos (ABĮ 63 straipsnio 1 dalis), sprendimu dėl reorganizavimo turi būti patvirtintos reorganizavimo sąlygos ir pakeisti tęsiančios veiklą bendrovės įstatai (ABĮ 62 straipsnio 3 dalis), o reorganizavimas laikomas baigtu įregistravus jos pakeistus įstatus (ABĮ 69 straipsnio 1 dalis). Be to, ABĮ 63 straipsnio 13 dalis tiesiogiai nustato, kad nuo viešo paskelbimo apie reorganizavimo sąlygų sudarymą dienos bendrovė, kuri po reorganizavimo tęsia veiklą, įgyja „dalyvaujančios reorganizavime bendrovės“ statusą. Taigi pats įstatymas tęsiančią veiklą bendrovę laiko reorganizavimo dalyve.

Tai pripažįsta ir pati Savivaldybė. Sprendimo Nr. 2 aiškinamajame rašte kalbama apie „bendrovių reorganizavimo procedūras“ ir reorganizavimo sąlygas, kurias „parengė reorganizavime dalyvaujančių bendrovių valdybos ir vadovai“. Minėtame aiškinamajame rašte nurodyta: „Sprendimo projekto uždavinys – sudaryti teisines prielaidas *užbaigti pradėtas bendrovių reorganizavimo procedūras*, užtikrinti tinkamą savivaldybės, kaip bendrovių vienintelės akcininkės, teisių įgyvendinimą ir *sudaryti sąlygas uždarosios akcinės bendrovės „Trakų vandenys“ veiklos tęstinumui po reorganizavimo*.“ Taigi UAB „Trakų vandenys“ yra ne pasyvi prijungiamos bendrovės turto, teisių ir pareigų perėmėja, o savarankiška reorganizavimo proceso dalyvė: ji dalyvauja priimant sprendimus dėl reorganizavimo, rengiant ir tvirtinant reorganizavimo sąlygas, o reorganizavimo rezultatas lemia jos įstatų, įstatinio kapitalo ir veiklos organizavimo pasikeitimus.

Todėl vien aplinkybė, kad UAB „Trakų vandenys“ po reorganizavimo išlieka, nesudaro teisinio pagrindo nagrinėjamu atveju netaikyti GVTNTĮ 14 straipsnio 1 dalyje nustatytų apribojimų.

Trečia, GVTNTĮ 14 straipsnio 1 dalyje įtvirtintų nuostatų tikslą atskleidžia ir Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo Nr. X-764 7, 9, 14, 15, 16 straipsnių pakeitimo ir 14^1 straipsniu papildymo įstatymo projekto aiškinamajame rašte pateikti

argumentai. Jame nurodyta: „Siekiant užtikrinti viešojo intereso įgyvendinimą, išsaugant strategiškai reikšmingų valstybės nacionaliniam saugumui svarbių įmonių veiklą, siūloma, kad jas reorganizuojant ar verslo ar jo dalies perdavimo atveju, minimų įmonių funkcijos būtų susiję tik su geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugų teikimu. **Siūlome patikslinti nuostatą, kad visoms įmonėms ir savivaldai būtų aišku, jog viešieji vandens tiekėjai negali būti reorganizuojat jungiami su kitokią, nei viešasis geriamojo vandens tiekimas ir (arba) nuotekų tvarkymas, veiklą vykdančiomis valstybės ar savivaldybės valdomomis įmonėmis**“. Taigi įstatymų leidėjo tikslas buvo ne nustatyti formalų jungimo krypties apribojimą, o užtikrinti, kad reorganizavimo metu viešajam vandens tiekėjui nebūtų perduodama su vandentvarka nesusijusi veikla.

Ketvirta, priešingas GVTNTĮ nuostatų aiškinimas paneigtų įstatyme nustatyto juridinių asmenų jungimo apribojimo tikslą (esmę) ir sudarytų prielaidas jį apeiti. Jeigu šis apribojimas būtų taikomas tik tais atvejais, kai viešasis vandens tiekėjas prijungiamas prie kitos įmonės, tačiau nebūtų taikomas, kai kita įmonė prijungiama prie viešojo vandens tiekėjo, įstatyme nustatytų reikalavimų būtų galima išvengti vien pasirinkus kitą reorganizavimo kryptį. Tokiu atveju būtų sudarytos sąlygos pasiekti rezultatą, kurio įstatymų leidėjas siekė išvengti, – perduoti viešajam vandens tiekėjui su geriamojo vandens tiekimu ir (ar) nuotekų tvarkymu nesusijusią veiklą.

Tokios pozicijos laikosi ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, kuri 2026 m. spalio 7 d. rašte Nr. D8(E)-4021 pažymėjo, kad „įvertinus tai, kad Įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje numatyta imperatyvi nuostata, jog šioje dalyje nurodytos geriamojo vandens tiekimą ir (ar) nuotekų tvarkymą vykdančios įmonės gali būti jungiamos tik su kitomis tokią pačią veiklą vykdančiomis įmonėmis, **šis reikalavimas apima pačią jungimo procedūrą ir visus joje dalyvaujančius subjektus, nepriklausomai nuo to, kuris juridinis asmuo po reorganizavimo pasibaigia (yra prijungiamas), o kuris tęsia veiklą (yra prisijungiantysis)**. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.97 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta, kad prijungimo atveju prijungiamo juridinio asmens visos teisės ir pareigos pereina prisijungiančiajam juridiniam asmeniui. Atsižvelgiant į tai, jei prie viešojo vandens tiekėjo būtų prijungtas kitos rūšies veiklą vykdantis juridinis asmuo, prisijungiančiajam subjektui pereitų vandens tiekimui nepriklausanti veikla, funkcijos bei turtas, todėl tokie veiksmai neatitiktų Įstatymo 14 straipsnio 1 dalies bei 14^1 straipsnio nuostatų, – užtikrinti, kad vandentvarkos sektoriuje veiktų tik geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veiklą vykdančios įmonės.“

Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus, darytina išvada, kad GVTNTĮ 14 straipsnio 1 dalyje nustatytas reikalavimas taikomas visoms jungimo procese dalyvaujančioms įmonėms, nepriklausomai nuo to, kuri iš jų po reorganizavimo pasibaigia, o kuri tęsia veiklą. Kadangi UAB

„Trakų paslaugos“ nevykdo geriamojo vandens tiekimo ir (ar) nuotekų tvarkymo veiklos, jos prijungimas prie UAB „Trakų vandenys“ prieštarauja imperatyviajai GVTNTĮ 14 straipsnio 1 dalies nuostatai.

2. Pagal NSUSOAĮ 1 priedo 10 punktą viešieji geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai, paskirti GVTNTĮ nustatyta tvarka, yra pirmos kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės, t. y. įmonės, „pagal savo paskirtį ar veiklos pobūdį turinčios strateginę reikšmę nacionalinio saugumo interesams“ (NSUSOAĮ 2 straipsnio 8 dalies 1 punktas). Pagal NSUSOAĮ 4 priedo 2 punkto a papunktį viešiesiems geriamojo vandens tiekėjams ir nuotekų tvarkytojams nuosavybės teise priklausanti ar kitaip valdoma ir (arba) naudojama geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūra priskiriama nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbią reikšmę turinčiai infrastruktūrai.

NSUSOAĮ 7 straipsnio 2 dalyje nustatyta: „Pirmos kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių reorganizavimas, pertvarkymas, restruktūrizavimas ar likvidavimas **gali būti įgyvendinti tik pritarus Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos koordinavimo komisijai** (toliau – Komisija), kuri spręsdama, ar šie veiksmai neprieštarauja nacionalinio saugumo interesams, įvertina šių įmonių, taip pat joms priklausančių ar jų valdomų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių veikimo užtikrinimo reikalingumą ar perleidimo kitai nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbiai įmonei galimumą.“ Pagal NSUSOAĮ 12 straipsnio 23 dalį, prireikus reorganizuoti pirmos kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbią įmonę, įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija ar akcijų valdytojas turi kreiptis į Komisiją ir pateikti jai prašymą dėl pritarimo šios įmonės reorganizavimui, taip pat Komisijos darbo tvarkos apraše nurodytus dokumentus ir informaciją apie numatomą reorganizavimą ir šių veiksmų priežastis.

Šio reguliavimo taikymą nagrinėjamu atveju patvirtino ir pati Komisija, kuri 2026 m. rugsėjo 17 d. rašte Nr. S-2953 nurodė: „Kadangi UAB „Trakų vandenys“ yra pirmos kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbi įmonė ir reorganizavimo procese dalyvauja, todėl, Komisijos vertinimu, šiuo atveju taikytina Įstatymo 7 straipsnio 2 dalyje nustatyta sąlyga dėl Komisijos pritarimo gavimo“. Komisija šią sąlygą pripažino taikytina būtent todėl, kad UAB „Trakų vandenys“ dalyvauja reorganizavimo procese, – tai dar kartą patvirtina, kad prisijungiančioji bendrovė yra visavertė reorganizavimo dalyvė ir specialiųjų įstatymų apribojimai jai taikomi.

Vyriausybės atstovo turimais duomenimis, Komisijos pritarimas nagrinėjamam reorganizavimui nėra gautas; jis neminimas nei Sprendimuose, nei jų aiškinamuosiuose raštuose. Nepaisant to, Taryba Sprendimu Nr. 2 patvirtino Reorganizavimo sąlygas ir pavedė Merui atlikti

visus reorganizavimui įgyvendinti būtinus veiksmus, t. y. ėmėsi reorganizavimo įgyvendinimo, nors NSUSOAĮ 7 straipsnio 2 dalis *expressis verbis* nustato, kad pirmos kategorijos įmonės reorganizavimas gali būti įgyvendintas tik pritarus Komisijai. Komisijos pritarimas yra ne formalumas, o būtina reorganizavimo teisėtumo sąlyga, kuria užtikrinama, kad nacionaliniam saugumui svarbių įmonių struktūriniai pokyčiai būtų iš anksto įvertinti nacionalinio saugumo interesų požiūriu. Todėl Sprendimai, priimti nesant Komisijos pritarimo, prieštarauja ir NSUSOAĮ 7 straipsnio 2 daliai.

Be to, NSUSOAĮ 1 straipsnio 3 dalyje nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių organams draudžiama priimti šio įstatymo tikslui prieštaraujančius sprendimus, o pagal 1 straipsnio 5 dalį juridinių asmenų teisines formas ir veiklą reglamentuojantys įstatymai tokioms įmonėms taikomi tiek, kiek jie neprieštarauja NSUSOAĮ.

Taigi Sprendimai prieštarauja tiek NSUSOAĮ 7 straipsnio 2 daliai, tiek GVTNTĮ 14 straipsnio 1 daliai, o kiekvienas iš šių pažeidimų atskirai sudaro savarankišką pagrindą Sprendimams panaikinti.

3. Be to, ABĮ 62 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad sprendimas dėl reorganizavimo gali būti priimtas ne anksčiau kaip praėjus 30 dienų nuo dienos, kai juridinių asmenų registro duomenų tvarkytojas paskelbia apie gautas reorganizavimo sąlygas ar bendrovės interneto svetainės, kurioje skelbiamos reorganizavimo sąlygos, nuorodą, suteikiančią prieigą prie šių reorganizavimo sąlygų ir paskelbimo bendrovės interneto svetainėje datos, kaip nustatyta šio Įstatymo 63 straipsnio 9 ar 10 dalyje.

ABĮ 63 straipsnio 8 dalyje nurodyta, kad reorganizavimo sąlygos juridinių asmenų registro duomenų tvarkytojui turi būti pateiktos ne vėliau kaip pirmą viešo paskelbimo apie jų sudarymą bendrovės įstatuose nurodytame šaltinyje dieną. ABĮ 63 straipsnio 9 ir 10 dalyje nustatyta, kad Juridinių asmenų registro duomenų tvarkytojas paskelbia apie gautas reorganizavimo sąlygas arba bendrovės pateiktą interneto svetainės, kurioje skelbiamos reorganizavimo sąlygos, nuorodą.

Patikrinus juridinių asmenų registro duomenų tvarkytojo viešai skelbiamus duomenis[6] apie juridinius asmenis, jokių duomenų, kad Juridinių asmenų registro duomenų tvarkytojui buvo pateiktos reorganizavimo sąlygos/interneto svetainės, kurioje jos skelbiamos, nuoroda ir kad juridinių asmenų registro duomenų tvarkytojas paskelbė apie gautas reorganizavimo sąlygas arba bendrovės pateiktą interneto svetainės, kurioje skelbiamos reorganizavimo sąlygos, nuorodą, nėra. Taigi, reorganizavimo procedūros dokumentai nebuvo paskelbti ir pateikti juridinių asmenų

[6] https://www.registrucentras.lt/jar/p/dok.php?kod=281523640;
https://www.registrucentras.lt/jar/p/dok.php?kod=181522014

registrui įstatymų nustatyta tvarka, todėl darytina išvada, kad Sprendimas Nr. 2 priimtas nesilaikant ir ABĮ nustatytų imperatyvių esminių procedūrinių reikalavimų.

4. Sprendimai grindžiami VSĮ 15 straipsnio 2 dalies 16 punktu, kuriuo sprendimų dėl savivaldybės valdomų įmonių reorganizavimo priėmimas priskirtas išimtinei savivaldybės tarybos kompetencijai. Tačiau ši kompetencija nėra absoliuti ir turi būti įgyvendinama laikantis GVTNTĮ, ABĮ ir NSUSOAĮ nustatytų reikalavimų bei apribojimų.

Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje ne kartą buvo pažymėta, kad savivaldybių savarankiškumas ir veiklos laisvė pagal Konstitucijos bei įstatymų apibrėžtą kompetenciją – konstituciniai principai, tačiau Konstitucijos 120 straipsnio 2 dalies norma, kad savivaldybės veikia laisvai ir savarankiškai, negali būti atsiejama nuo toje pačioje dalyje įtvirtintos nuostatos, kad savivaldybių veikimo laisvė ir savarankiškumas yra saistomi Konstitucijoje bei įstatymuose apibrėžtos jų kompetencijos (žr. Konstitucinio Teismo 2000 m. birželio 13 d., 2002 m. gruodžio 24 d. nutarimus).

Vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnio 5 punkte įtvirtintas teisėtumo principas, pagal kurį savivaldybės institucijų ir įstaigų veikla grindžiama Konstitucija, įstatymais ir kitais teisės aktais.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) savo praktikoje nuosekliai laikosi pozicijos, kad viešojo administravimo subjektų kompetencija turi būti nustatyta įstatymu, veikla vykdoma tik jiems priskirtos kompetencijos ribose, bet kokie viešojo administravimo subjektų veiksmai ar sprendimai, priimti viršijant nustatytą kompetenciją, pripažįstami neteisėtais (žr., pvz., LVAT 2006 m. liepos 25 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. I1-2/2006, 2008 m. lapkričio 28 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. I444-4/2008, 2013 m. gruodžio 17 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. I552-22/2013 ir kt.).

Viešojoje teisėje taikomi įstatymo viršenybės ir teisinio apibrėžtumo principai lemia tai, kad visi viešojo administravimo subjektai turi tik tokius įgaliojimus, kurie jiems suteikti konkrečiomis teisės aktų normomis ir svarbu, kad institucijos, vykdydamos įstatymais joms priskirtą veiklą, veiktų tik taip, kaip numato teisės aktai (žr., pvz. LVAT 2022 m. birželio 22 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. eI-5-502/2022; 2015 m. liepos 31 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1547-502/2015). Viešojo administravimo subjektas turi tik tuos įgalinimus, kurie jam yra konkrečiai suteikti, plečiamas kompetencijos ribų aiškinimas yra negalimas (žr., pvz. LVAT 2013 m. liepos 1 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A662- 1392/2013; 2013 m. liepos 18 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A662-1405/2013). Viešojo administravimo subjekto atlikti viešojo administravimo veiksmai, viršijant jam suteiktus įgaliojimus, taip pat ir administracinių aktų leidimas, viršijant suteiktą kompetenciją, laikytini neteisėtais, ir toks pažeidimas laikytinas esminiu,

sudarančiu savarankišką pagrindą panaikinti priimtą administracinį aktą (žr., pvz., LVAT 2022 m. birželio 22 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-492-789/2022; 2022 m. rugsėjo 7 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-481-502/2022; 2022 m. rugsėjo 28 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-510-502/2022).

Taigi Taryba, priimdama Sprendimus, nepaisė GVTNTĮ 14 straipsnio 1 dalyje ir NSUSOAĮ 7 straipsnio 2 dalyje nustatytų apribojimų, ABĮ nustatytų procedūrinių reikalavimų, t. y. savo kompetenciją įgyvendino peržengdama įstatymų nustatytas ribas, ir pažeidė VSĮ 4 straipsnio 5 punkte įtvirtintą teisėtumo principą. Pagal nurodytą LVAT praktiką toks pažeidimas laikytinas esminiu ir sudaro savarankišką pagrindą Sprendimams panaikinti.

5. Tai, kad priimti Sprendimai gali pažeisti viešąjį interesą, pagrindžia toliau nurodyti argumentai.

5.1. Geriamojo vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas yra gyvybiškai svarbi viešoji paslauga, tiesiogiai susijusi su Konstitucijos 53 straipsnyje įtvirtinta valstybės pareiga rūpintis žmonių sveikata ir 54 straipsnyje įtvirtinta pareiga rūpintis natūralios gamtinės aplinkos apsauga. Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad „žmonių sveikatos apsauga yra konstituciškai svarbus tikslas, viešasis interesas“ (Konstitucinio Teismo 2002 m. kovo 14 d. nutarimas).

Šių konstitucinių vertybių svarbą patvirtina ir specialusis teisinis reguliavimas. GVTNTĮ 1 straipsnyje nustatyta, kad vienas iš šio įstatymo tikslų – užtikrinti, jog būtų išvengta neigiamo poveikio žmonių sveikatai ir aplinkai, būtų užtikrintas nepertraukiamas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimas bei sudarytos sąlygos visiems fiziniams ir juridiniams asmenims gauti saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymo paslaugas.

Be to, GVTNTĮ 25 straipsnyje įtvirtinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veiklos reguliavimo principai – saugumo, patikimumo, efektyvumo ir nediskriminavimo. Saugumo principas įpareigoja užtikrinti nepertraukiamą, stabilią ir saugią geriamojo vandens tiekimo bei nuotekų tvarkymo veiklą, darbuotojų ir aplinkinių žmonių sveikatą bei saugumą, mažinti neigiamą veiklos poveikis aplinkai. Tuo tarpu patikimumo principas siejamas su geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo abonentams ir vartotojams nutraukimo dažniu bei trukme.

Pagal GVTNTĮ 13 straipsnio 2 dalį savivaldybės viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijoje viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų tvarkymą vykdo viešasis arba regioninis viešasis vandens tiekėjas. Taigi šių paslaugų teikimas organizuojamas įstatymu nustatyta tvarka, o fizinių ir juridinių asmenų galimybės pasirinkti kitą paslaugų teikėją yra ribotos. Todėl Trakų rajono savivaldybės gyventojų ir įmonių interesas gauti saugos ir kokybės reikalavimus

atitinkantį geriamąjį vandenį bei tinkamai tvarkyti nuotekas yra tiesiogiai susijęs su viešojo intereso apsauga.

Šio intereso svarbą ir įstatymų leidėjo siekį užtikrinti vandentvarkos veiklos tęstinumą patvirtina ir GVTNTĮ 14 straipsnio 1 dalyje nustatyti ribojimai, pagal kuriuos geriamojo vandens tiekimą ir (ar) nuotekų tvarkymą vykdančios įmonės gali būti jungiamos tik su kitomis geriamojo vandens tiekimą ir (ar) nuotekų tvarkymą vykdančiomis įmonėmis. Toks teisinis reguliavimas atskleidžia įstatymų leidėjo siekį išlaikyti vandentvarkos veiklos specializaciją ir užtikrinti, kad viešojo vandens tiekėjo veiklai reikalingi organizaciniai, finansiniai, technologiniai ir žmogiškieji ištekliai būtų sutelkti pagrindinei jo funkcijai – saugiam, patikimam ir nepertraukiamam geriamojo vandens tiekimui bei nuotekų tvarkymui – vykdyti, o ne išskaidomi tarp su vandentvarka nesusijusių veiklų.

5.2. **Pagrindinis** geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų (išskyrus paviršines nuotekas) tvarkymo **finansavimo šaltinis – abonentų ir vartotojų lėšos, sumokėtos už suteiktas geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugas** (GVTNTĮ 19 straipsnio 1 dalis). Pagal sąnaudų susigrąžinimo principą paslaugų kainos turi padengti būtinąsias sąnaudas, reikalingas geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugoms teikti, ilgalaikiam geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros eksploatavimui, renovacijai ir plėtrai užtikrinti, abonentams ir vartotojams priimtinoms sąlygoms naudotis geriamuoju vandeniu ir gauti tinkamos kokybės nuotekų tvarkymo paslaugas sudaryti, taip pat aplinkos taršai mažinti ir vandens ištekliams racionaliai naudoti (GVTNTĮ 18 straipsnio 1 dalis).

Geriamojo vandens tiekėjų, garantinių vandens tiekėjų tiekiamo geriamojo vandens ir teikiamų nuotekų tvarkymo **paslaugų kaina turi būti pagrįsta būtinosiomis sąnaudomis, susijusiomis su viešojo geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo veikla**, atsižvelgiant į protingumo kriterijų atitinkančią investicijų grąžą (GVTNTĮ 32 straipsnio 1 dalis).

Tačiau, įgyvendinus Sprendimus, UAB „Trakų vandenys“, kurios veikla iš esmės finansuojama abonentų ir vartotojų lėšomis, perimtų ne tik su vandentvarka nesusijusias UAB „Trakų paslaugos“ veiklas ir funkcijas, bet ir visas jos prievoles bei su šiomis veiklomis susijusią finansinę riziką.

Pagal viešai skelbiamus Valdymo koordinavimo centro duomenis[7], 2025 m. pabaigoje UAB „Trakų paslaugos“ įsipareigojimai sudarė apie 1,73 mln. Eur, iš jų finansinės skolos – apie 1,38 mln. Eur. Pažymėtina, kad UAB „Trakų paslaugos“ bendrojo likvidumo koeficientas 2025 m. siekė vos

[7] https://governance.lt/svi/traku-paslaugos/

0,50, o tai reiškia, kad trumpalaikis bendrovės turtas sudarė tik pusę jos trumpalaikių įsipareigojimų. Šis rodiklis atskleidžia ribotas bendrovės galimybes trumpalaikiu turtu padengti prisiimtus trumpalaikius įsipareigojimus ir patvirtina jos finansinės būklės pažeidžiamumą.

Finansinės būklės rizikas pripažįsta ir pati bendrovė. UAB „Trakų paslaugos“ 2024–2028 m. strateginiame veiklos plane[8] nurodoma, kad „bendrojo likvidumo koeficiento reikšmė, mažesnė nei vienetas, leidžia daryti prielaidą, kad įmonė gali nevykdyti trumpalaikių įsipareigojimų“, taip pat konstatuojama, kad bendrovės apyvartinis kapitalas yra neigiamas, o trumpalaikiai įsipareigojimai viršija jos trumpalaikį turtą. Be to, strateginiame plane nurodoma, kad siekiant teikti aukštesnės kokybės paslaugas, būtinos papildomos investicijos į autobusus ir kitą infrastruktūrą, kurioms finansuoti reikalingos papildomos lėšos, įskaitant paskolas.

Kaip jau minėta, prijungus UAB „Trakų paslaugos“ prie UAB „Trakų vandenys“, pastaroji perimtų prijungiamos bendrovės prievoles ir taptų atsakinga už jų vykdymą. Taigi UAB „Trakų paslaugos“ kreditoriai įgytų galimybę reikalauti įvykdyti prievoles iš jas perėmusios bendrovės turto. Atitinkamai kiltų rizika, kad UAB „Trakų vandenys“ finansiniai ištekliai, įskaitant iš vandentvarkos veiklos gaunamas pajamas, tiesiogiai ar netiesiogiai būtų naudojami su geriamojo vandens tiekimu ir nuotekų tvarkymu nesusijusioms veikloms finansuoti bei jų įsipareigojimams vykdyti. Tai prieštarautų GVTNTĮ 18, 19, 32 ir 33 straipsniuose įtvirtintam reguliavimui, pagal kurį geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainos turi būti grindžiamos tik būtinosiomis su šia veikla susijusiomis sąnaudomis, ir pažeistų vartotojų interesus.

Taigi GVTNTĮ 14 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas reikalavimas kartu yra ir vartotojų interesų apsaugos garantija.

5.3. Viešojo vandens tiekėjo finansinė būklė nėra vien bendrovės vidaus reikalas – įstatymų leidėjas tiesiogiai ją sieja su galimybe užtikrinti nepertraukiamą geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimą bei vartotojų ir abonentų interesų apsaugą. Pagal GVTNTĮ 27 straipsnio 2 dalies 1 punktą ir 2 punkto d bei e papunkčius licencija išduodama tik tokiam juridiniam asmeniui, kuris neturi mokestinės nepriemokos, turi pakankamą finansinį pajėgumą ir reikiamų žmogiškųjų išteklių licencijuojamai veiklai vykdyti. Šių reikalavimų laikymasis yra svarbus ne tik išduodant licenciją, bet ir užtikrinant jos galiojimą. Juridiniam asmeniui nebeatitinkant GVTNTĮ 27 straipsnio 2 dalyje nustatytų reikalavimų, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba įspėja apie galimą licencijos galiojimo panaikinimą ir gali ją panaikinti (GVTNTĮ 29 straipsnio 2 dalies 3 punktas, 30 straipsnio 1 dalies 2 punktas).

[8] https://trakai.lt/data/public/uploads/2025/05/uab-traku-paslaugos-strateginis-veiklos-planas-2024-2028-m..pdf

Panaikinus viešojo vandens tiekėjo licencijos galiojimą, vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas teiktų garantinis vandens tiekėjas, o vartotojai ir abonentai mokėtų garantinio geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainą, kuri apskaičiuojama viešojo vandens tiekėjo iki licencijos galiojimo panaikinimo nustatytą geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainą padauginus iš koeficiento 1,09, t. y. didesnę kainą (GVTNTĮ 15 straipsnio 2 ir 15 dalys).

Taigi bet koks viešojo vandens tiekėjo finansinio pajėgumo silpninimas, perkeliant jam kitos bendrovės prievoles ir rizikas, tiesiogiai liečia visų Trakų rajono savivaldybės vandens vartotojų interesus.

5.4. Konstitucinis Teismas yra pabrėžęs, kad konstitucinis teisės viešpatavimo imperatyvas reiškia, jog „visos valstybės valdžią įgyvendinančios ir kitos valstybės bei savivaldybių institucijos, visi pareigūnai turi veikti vadovaudamiesi teise, paklusdami Konstitucijai ir teisei“ (Konstitucinio Teismo 2006 m. sausio 16 d. nutarimas). LVAT išplėstinė kolegija yra konstatavusi, kad „siekis užtikrinti savivaldybių veiklos teisėtumą suponuoja pakankamą bendro pobūdžio valstybės intereso egzistavimą“, nes Lietuvos valstybė „yra neabejotinai suinteresuota tuo, kad savivaldybių veikloje būtų laikomasi įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų“ (LVAT 2009 m. lapkričio 23 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A662-906/2009). Gintinu viešojo intereso objektu LVAT praktikoje įvardintas ir savivaldybės administravimo subjektų priimtų administracinių aktų neprieštaravimas teisės normoms (2007 m. rugsėjo 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A5-768/2007; taip pat žr. 2005 m. kovo 8 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A10-284/2005).

Pabrėžtina, kad nagrinėjamu atveju galimi viešojo intereso pažeidimai susiję su imperatyvių GVTNTĮ ir NSUSOAĮ reikalavimų nesilaikymu. Šių įstatymų nuostatomis siekiama apsaugoti konstituciškai reikšmingas vertybes – žmonių sveikatą, vartotojų interesus ir nacionalinį saugumą. Todėl nustatytų reikalavimų nesilaikymas vertintinas ne tik kaip specialiojo teisinio reguliavimo pažeidimas, bet ir kaip galintis kelti grėsmę minėtoms vertybėms bei viešajam interesui.

Apibendrinant tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Sprendimai yra neteisėti dėl kelių savarankiškų pagrindų: 1) jais pritarta viešojo vandens tiekėjo jungimui su geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veiklos nevykdančia įmone, o tai draudžia GVTNTĮ 14 straipsnio 1 dalis; 2) jie priimti ir pradėti įgyvendinti negavus NSUSOAĮ 7 straipsnio 2 dalyje reikalaujamo Komisijos pritarimo; 3) priimti nesilaikant ABĮ nustatytų imperatyvių procedūrinių reikalavimų; 4) juos priimdama Taryba peržengė įstatymų nustatytas savo kompetencijos ribas ir pažeidė VSĮ 4 straipsnio 5 punkte įtvirtintą teisėtumo principą. Be to, Sprendimų įgyvendinimas keltų realią grėsmę viešajam interesui – saugiam ir nepertraukiamam geriamojo vandens tiekimui bei nuotekų

tvarkymui, vartotojų interesams ir nacionaliniam saugumui, o jo pasekmės būtų sunkiai atitaisomos. Kiekvienas iš nurodytų pažeidimų atskirai yra pakankamas pagrindas Sprendimams panaikinti

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 8 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 4 dalies 2 punktu, **siūlau** Trakų rajono savivaldybės tarybai **panaikinti:**

1) Trakų rajono savivaldybės tarybos 2026 m. rugpjūčio 27 d. sprendimą Nr. S1E-106 „Dėl pritarimo uždarosios akcinės bendrovės „Trakų paslaugos“ reorganizavimui“;
2) Trakų rajono savivaldybės tarybos 2026 m. spalio 29 d. sprendimą „Dėl uždarosios akcinės bendrovės „Trakų paslaugos“ reorganizavimo“.

Vyriausybės atstovo teikimą Trakų rajono savivaldybės taryba turi apsvarstyti ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo teikimo gavimo dienos ir apie priimtą sprendimą pranešti Vyriausybės atstovui raštu per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos.

Atkreipiu mero dėmesį į tai, kad vadovaujantis Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 8 straipsnio 6 dalimi, meras artimiausiame savivaldybės tarybos posėdyje privalo su informacija apie teikimą supažindinti savivaldybės tarybos narius.

Vyriausybės atstovė Vilniaus ir Alytaus apskrityse Gedmantė Eimontienė

I. Vertinskienė, mob. +370 609 54 657, el. p. ingrida.vertinskiene@vaistaiga.lt